

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΆΡΘΡΟ 17 (6) ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ/Η
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΟΜΟΥ Αρ. (102 (Ι)/2005)**

**Για την ΣΜΠΕ που υποβλήθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για την
κατάρτιση του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, για την εφαρμογή
της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ**

Αρ. Φακ. 02.10.013.010

1. Εισαγωγή - Σκοπός του προτεινόμενου Έργου

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων με επιστολή του με Αρ. Φακ. 4.02.02.06.49, ημερομηνίας 1/7/2016, υπέβαλε Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΜΠΕ), για το Προσχέδιο του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ). Επισημαίνεται ότι το οριστικό ΣΔΚΠ διαμορφώθηκε μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης του άρθρου 14 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ), η εφαρμογή της οποίας συντονίζεται κατά περίπτωση με την εφαρμογή της Οδηγίας για τη Διαχείριση Κινδύνων Πλημμύρας (2007/60/ΕΚ) και την διαδικασία Στρατηγικής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον.

2. Διαδικασία εξέτασης της ΜΕΕΠ

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και/ή Προγράμματα Νόμου 102 (Ι)/2005, υποβλήθηκε η εν λόγω ΣΜΠΕ.

Ο Φορέας Εκμετάλλευσης του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΣΜΠΕ, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 35 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η έγκριση του σχεδίου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Απόψεις ή παραστάσεις δεν υποβλήθηκαν από κανένα.

Η ΣΜΠΕ εξετάστηκε σε συνεδρίαση της Επιτροπής Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, στις 30/9/2016. Τα μέλη τοποθετήθηκαν θετικά στην έγκριση του σχεδίου.

3. Περιγραφή του σχεδίου-Άξονες Δράσεις-Στόχοι

Το αντικείμενο της παρούσας μελέτης ΣΠΜΕ αποτελεί το 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, για την εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ. Η εν λόγω Οδηγία αποσκοπεί στη θέσπιση πλαισίου για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις πλημμύρες στην Κοινότητα.

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μεταφέρει τις πρόνοιες της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στην Εθνική Νομοθεσία με την εφαρμογή του περί Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αντιμετώπισης των Κινδύνων Πλημμύρας Νόμο του 2010. Η εν λόγω εναρμονιστική νομοθεσία καθορίζει ως “Αρμόδια Αρχή” για την εφαρμογή της Οδηγίας, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και ως «Συντονιστική Αρχή» για την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας το Υπουργείο Εσωτερικών.

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ απαιτείται:

- Ετοιμασία Προκαταρκτικής Αξιολόγησης των Κινδύνων Πλημμύρας (ΠΑΚΠ) για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού και καθορισμό των Περιοχών Δυνητικού Σοβαρού Κινδύνου Πλημμύρας (ΠΔΣΚΠ) με βάση την ΠΑΚΠ
- Ετοιμασία Χαρτών Επικινδυνότητας Πλημμύρας και Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας σε επίπεδο περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού για τις περιοχές ΠΔΣΚΠ
- Κατάρτιση Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) σε επίπεδο περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού για τις ΠΔΣΚΠ

Οι περιοχές δυνητικού σοβαρού κινδύνου πλημμύρας (ΠΔΣΚΠ) που έχουν οριστεί με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης Προκαταρκτικής Αξιολόγησης των Κινδύνων Πλημμύρας (ΠΑΚΠ) είναι 19.

Οι τέσσερις Άξονες Δράσης για τη Διαχείριση των Κινδύνων Πλημμύρας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες για την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60 περιλαμβάνουν την (1) πρόληψη ζημιών από πλημμύρες (αποφυγή ανάπτυξης σε ζώνες πλημμύρας, προώθηση κατάλληλων χρήσεων γης και ενσωμάτωση του κινδύνου πλημμύρας στα σχέδια ανάπτυξης, (2) την προστασία με τη λήψη μέτρων (κατασκευαστικών και μη) για τη μείωση της πιθανότητας πλημμύρας, (3) ετοιμότητα για τους τρόπους αντίδρασης και ανταπόκρισης του κοινού σε επεισόδια πλημμύρας και (4) αποκατάσταση για την ταχύτερη δυνατή επιστροφή σε κανονικές συνθήκες καθώς και μετριασμό των επιπτώσεων στον πληγέντα πληθυσμό.

Για τον κάθε περιβαλλοντικό τομέα εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο που τον διέπει, βάσει εθνικών, κοινοτικών και διεθνών νόμων, κανόνων και συμφωνιών, καθώς και τα σχετικά με το υπό εξέταση Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Κύπρου πλαίσια, προγράμματα, σχέδια δράσεις κλπ. Παράλληλα, αναγνωρίζονται οι περιβαλλοντικοί τομείς και στόχοι που είναι σημαντικοί για το υπό εξέταση Σχέδιο Διαχείρισης. Περαιτέρω, δίνεται η μεθοδολογία για τον προσδιορισμό των περιβαλλοντικών στόχων για τον κάθε περιβαλλοντικό τομέα καθώς και ο συσχετισμός τους με τους περιβαλλοντικούς στόχους που θεωρήθηκαν σημαντικοί για το υπό εξέταση Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Κύπρου καθώς επίσης και για το 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου. Βάσει των πιο πάνω πραγματοποιείται η αποτίμηση των επιπτώσεων από συγκεκριμένες παρεμβάσεις των αξόνων προτεραιότητας/δράσης του προγράμματος σε σχετικούς περιβαλλοντικούς στόχους και δείκτες

και προτείνονται μέτρα αποφυγής ή αντιμετώπισης των επιπτώσεων. Η ανάλυση γίνεται κατά περιβαλλοντικό στόχο και άξονα προτεραιότητας. Τέλος γίνεται συσχέτιση μεταξύ περιβαλλοντικών στόχων και των αξόνων δράσης του Προγράμματος που απορρέουν από το 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Κύπρου.

Στην ΣΜΠΕ προτείνονται μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπου και εάν έχει κριθεί ότι απαιτούνται μέτρα ανά περιβαλλοντικό τομέα που έχει εξεταστεί. Περαιτέρω προτείνονται δείκτες και πλαίσιο παρακολούθησης που θα βοηθήσουν στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της υλοποίησης του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμυρών (Σχέδιο Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης). Επίσης, περιγράφονται οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά την ετοιμασία της Μελέτης οι οποίες αφορούν τον βαθμό αβεβαιότητας των μοντέλων πρόβλεψης της κίνησης των πλημμυρικών παροχών στις ΠΔΣΚΠ και τον καθορισμό Μεθοδολογίας Σύνταξης της ΣΜΠΕ για Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμυρών.

4. Επιπτώσεις στο περιβάλλον από την υλοποίηση του Σχεδίου

Το πρόγραμμα μέτρων για την επίτευξη των στόχων της ΟΠΥ θα επηρεάσει τον καθένα από τους περιβαλλοντικούς στόχους όπως αυτοί τίθενται ανά περιβαλλοντικό τομέα που ενδεχομένως επηρεάζεται.

Οι περιβαλλοντικοί τομείς για τους οποίους έλαβε χώρα η ΣΜΠΕ περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τους προβλεπόμενους στην εγχώρια (Νόμος 102(Ι) 2005) και ευρωπαϊκή νομοθεσία (Οδηγία 2001/42/ΕΚ) περιβαλλοντικούς τομείς, και είναι η ποιότητα του αέρα, το κλίμα, το έδαφος, ο πληθυσμός, η ποιότητα των κολυμβητικών και επιφανειακών υδάτων, η κατανάλωση και τα αποθέματα νερού, το ανθρωπογενές περιβάλλον, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτισμική κληρονομιά, η βιοποικιλότητα (συμπεριλαμβανόμενων: οικοσυστημάτων, οικοτόπων πανίδας και χλωρίδας), τα τοπολογικά χαρακτηριστικά, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου/τομεακή κατανομή εκπομπών, τα υγρά απόβλητα, τα στερεά απορρίμματα, η ενέργεια, οι μεταφορές και οι διασυννοριακές επιπτώσεις.

Οι παραπάνω περιβαλλοντικοί τομείς θα επηρεαστούν είτε θετικά (ύδατα, τοπίο, έδαφος), είτε έμμεσα (βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα, ανθρώπινη υγεία) από την εφαρμογή των προνοιών του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας στην Κύπρο (περιορισμός των πλημμυρικών φαινομένων, αύξηση της αξιοποίησης πλημμυρικού νερού, αποκατάσταση ανθρωπογενώς διαμορφωμένων στοιχείων κ.λ.π.).

Παράλληλα, ενδέχεται σε κάποιους τομείς να προκύψουν έμμεσες μικρής κλίμακας πιέσεις και ενδεχομένως αρνητικές επιπτώσεις, όπως στις χρήσεις γης και γενικότερα σε κάποιες παραγωγικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα είναι πιθανοί κάποιοι περιορισμοί χωροθέτησης βιομηχανικών δραστηριοτήτων εντός ΠΔΣΚΠ. Ακόμα, έμμεσες βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στις υφιστάμενες χρήσεις αναμένονται, λόγω των περιορισμών και των μέτρων προστασίας και αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων που ενδεχομένως νομοθετηθούν, οι οποίες όμως αντισταθμίζονται λόγω των μακροπρόθεσμων ωφελειών που θα προκύψουν από την αυξημένη πλημμυρική προστασία. Οι παραπάνω αρνητικές επιπτώσεις εκτιμάται ότι θα είναι μικρής έκτασης και έντασης και ότι δεν παρουσιάζουν στρατηγικό χαρακτήρα.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση των επιπτώσεων στην παρούσα ΣΜΠΕ βασίζεται στα πιο κάτω:

- «Εγχειρίδιο των ΣΠΕ για Στρατηγικές Συνοχής 2007-2013»,
- «Εγχειρίδιο για το Νόμο 102(Ι) 2005» και

- Στην μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην ΣΠΜΕ του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου του 2011 και είναι όμοια με την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην ΣΠΜΕ του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του 2015.

Χωρίζεται στα ακόλουθα τέσσερα βήματα:

- Καθορισμός των σχετικών περιβαλλοντικών τομέων/μέσων.
- Καθορισμός των περιβαλλοντικών στόχων/δεικτών για κάθε περιβαλλοντικό τομέα/μέσο.
- Συσχετισμός των αξόνων προτεραιότητας με τους παραπάνω περιβαλλοντικούς στόχους, και ανάλυση βάση των περιβαλλοντικών δεικτών.
- Αποτίμηση των επιπτώσεων από συγκεκριμένες παρεμβάσεις ή ομάδες παρεμβάσεων των αξόνων προτεραιότητας σε σχετικούς περιβαλλοντικούς στόχους και δείκτες και προτάσεις μέτρων αποφυγής, μετριασμού ή αντιμετώπισης των επιπτώσεων.

5. Μέτρα μείωσης επιπτώσεων στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ

Τα μέτρα του προγράμματος κατηγοριοποιήθηκαν βάσει της οδηγίας 2007/60/ΕΚ στους ακόλουθους Άξονες Δράσης (ΑΔ):

- Πρόληψη (ΑΔ1)
Πρόληψη ζημιών από πλημμύρες με α) αποφυγή κατασκευής σπιτιών και βιομηχανιών σε ζώνες πλημμύρας, β) προσαρμογή των αποδεκτών πλημμυρικού κινδύνου και ενσωμάτωση του πλημμυρικού κινδύνου στα μελλοντικά σχέδια ανάπτυξης και γ) προώθηση κατάλληλων χρήσεων γης.
- Προστασία (ΑΔ2)
Λήψη μέτρων, κατασκευαστικών και μη κατασκευαστικών, για τη μείωση της πιθανότητας να λάβει χώρα πλημμύρα σε συγκεκριμένες περιοχές.
- Ετοιμότητα (ΑΔ3)
Πληροφόρηση του κοινού για τους κινδύνους και για το πώς πρέπει να αντιδράσουν σε επεισόδια πλημμύρας·
Σχέδια και μέτρα έκτακτης ανταπόκρισης σε περίπτωση πλημμύρας.
- Αποκατάσταση (ΑΔ4)
- Επιστροφή στις κανονικές συνθήκες το ταχύτερο δυνατό και μετριασμός κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων στον πληγέντα πληθυσμό.

Τα μέτρα που προτείνονται για τη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον ανά περιβαλλοντικό μέσο, αναλύονται πιο κάτω:

I. Βιοποικιλότητα, γλωρίδα, πανίδα

- Κατά την αναθεώρηση των χωροταξικών, πολεοδομικών και οικιστικών ρυθμίσεων, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η περιβαλλοντική νομοθεσία με σκοπό την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής παραμέτρου (προστασία βιοποικιλότητας, γλωρίδας και πανίδας).
- Να τηρούνται τα μέτρα, όροι και περιορισμοί που θα επιβληθούν κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους (κατά το δυνατό περιορισμός των οχλήσεων σε περιπτώσεις έργων πλησίον ή εντός βιότοπων και προστατευόμενων περιοχών).
- Να ενσωματωθούν κατάλληλες διασφαλίσεις (χρηματικές ροές) στον προϋπολογισμό των έργων για μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας.
- Να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες των ειδών που συναντώνται στις περιοχές όπου προβλέπονται έργα και αν κριθεί σκόπιμο να γίνουν ειδικές μελέτες οικολογικής αξιολόγησης αυτών (ενδεικτικά αναφέρεται η νεροχελώνα στον Άλυρο-Αλυκό).

II. Έδαφος

- Στις μεταρρυθμίσεις με χωροταξικό χαρακτήρα που αφορούν στην προώθηση ελεύθερων χώρων (π.χ. πάρκων) να προστεθεί ρύθμιση για την υποχρεωτική εκπόνηση φυτοτεχνικής μελέτης πριν την κατασκευής τους με σκοπό τη λήψη πρόσθετων ειδικών μέτρων για την προστασία του εδάφους.
- Να εφαρμοστούν τα μέτρα που θα επιβληθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας (ενδεικτικά: περιορισμός στο ελάχιστο δυνατό των χωματουργικών εργασιών, ελαχιστοποίηση των επεμβάσεων στον ανώτερο εδαφικό μανδύα).

III. Ποιότητα του αέρα – Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

- Τήρηση μέτρων, όρων και περιορισμών όπως προκύπτουν κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των επί μέρους έργων (πχ. περιορισμός των χωματουργικών εργασιών στις απολύτως απαραίτητες, λήψη μέτρων για τον περιορισμό της σκόνης, κ.α.).

IV. Υλικά περιουσιακά στοιχεία

- Εκτενής διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους για τις επερχόμενες μεταβολές, τυχόν αποζημιώσεις, ικανός χρόνος προσαρμογής στις νέες ρυθμίσεις, καθώς και τυχόν μεταβατικές διατάξεις με στόχο την περαιτέρω αύξηση της αξίας των υλικών περιουσιακών στοιχείων παράλληλα με την ήπια προσαρμογή των πολιτών.
- Να ληφθεί υπόψη κατά τη χωροθέτηση των έργων προστασίας η αξία της γης στις γειτονικές περιοχές και να χρησιμοποιηθεί στην οικονομοτεχνική ανάλυση (κόστους οφέλους).
- Να αποτιμηθεί με κοινώς αποδεκτή μεθοδολογία της κτηματαγοράς η σημερινή αξία των υλικών περιουσιακών στοιχείων εντός των ζωνών και να υπάρχει μέριμνα έτσι ώστε να γίνεται επικαιροποίηση των αξιών που υπολογίστηκαν βάση των γενικότερων οικονομικών δεδομένων της εκάστοτε χρονικής περιόδου.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Βάσει των απόψεων και προβληματισμών της Επιτροπής Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Σχέδια και / ή Προγράμματα και τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η Περιβαλλοντική Αρχή συνηγορεί με τα πορίσματα της ΣΜΠΕ και δεν φέρει ένσταση στην υλοποίηση του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις/όρους, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι.

*Αντριάνα Χατζηκυριάκου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
1 Νοεμβρίου 2016*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

Για την ΣΜΠΕ που υποβλήθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για την κατάρτιση του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, για την εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΟΡΟΙ

1. Να καταρτιστεί και να υλοποιηθεί από την Συντονιστική Αρχή σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες αρχές κατάλληλο σχέδιο παρακολούθησης όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ. Τα αρχικά πορίσματα του προγράμματος παρακολούθησης θα πρέπει να ετοιμαστούν εντός 6 μηνών από την έκδοση της παρούσας Γνωμάτευσης και να υποβληθούν στο Τμήμα Περιβάλλοντος, και μετέπειτα, τα επικαιροποιημένα στοιχεία/δεδομένα να αποστέλλονται ετησίως, όχι αργότερα από τις 20 Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους. Σε περίπτωση που στα αποτελέσματα του Σχεδίου Παρακολούθησης διαφαίνεται σημαντική απόκλιση από την υλοποίηση των στόχων του 1^{ου} ΣΔΚΠ, οι Αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να προβαίνουν κατά το δυνατό σε διορθωτικές ενέργειες.
2. Πριν την υλοποίηση των έργων τα οποία εμπίπτουν στα Παραρτήματα των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων 2005 μέχρι 2014 ή /και εμπίπτουν σε προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και προγραμματίζονται να πραγματοποιηθούν στα πλαίσια του 1^{ου} ΣΔΚΠ, θα πρέπει να υποβληθούν οι ανάλογες Μελέτες Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, σύμφωνα με τις διατάξεις των προνοιών των Νόμων του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από ορισμένα έργα, 140 (Ι)/2005 και του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής, 153 (Ι)/2003 (αν απαιτείται) και τυχόν τροποποιήσεων των εν λόγω νόμων. Η χωροθέτηση των υπό αναφορά έργων να μη προξενεί σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων, στα οικοσυστήματα. Κατά το σχεδιασμό θα πρέπει να αποφεύγεται ο αποκλεισμός στενών λωρίδων γης μεταξύ των νέων έργων και να επιδιώκεται η συνδυασμένη χρήση των χώρων.
3. Να εκδίδεται Πιστοποιητικό Συμβατότητας για το Περιβάλλον από την Περιβαλλοντική Αρχή, για τα έργα που απαιτείται.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

4. Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, ως καθ ύλην αρμόδια αρχή να αποστέλλει τα αποτελέσματα αξιολόγησης κινδύνου πλημμύρας στο Τμήμα Πολεοδομίας κα Οικήσεως, ούτως ώστε να γίνει ενσωμάτωσή τους, κατά την αναθεώρηση στο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό μέσα από τα Σχέδια Ανάπτυξης (Τοπικά Σχέδια, Σχέδια Περιοχής και Δήλωση πολιτικής για την Ύπαιθρο).
5. Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων να ενημερώσει τα αρμόδια Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες για τα αποτελέσματα αξιολόγησης κινδύνου πλημμύρας, ούτως ώστε να γίνει ενσωμάτωσή τους, σε Σχέδια και πολιτικές του Κράτους έτσι ώστε να αποφεύγονται σχεδιασμοί οι οποίοι συμβάλλουν στο φαινόμενο της πλημμύρας και αφορούν το μπάζωμα των υδατορεμάτων την επίστρωση τους με μπετόν, την

καναλοποίηση τους, την αποψίλωση φυσικής βλάστησης, τις επεμβάσεις σε υγρότοπους και των επεμβάσεων τον ποταμών που ρέουν σε αυτούς.

6. Κατά την αδειοδότηση νέων κατασκευών και υποδομών να διατηρείται ζώνης προστασίας σύμφωνα με την εκάστοτε πολιτική του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, κατά μήκος των υδατορευμάτων και εντός των υδατορευμάτων, να αποφεύγονται οποιεσδήποτε υποδομές οι οποίες έχουν επιπτώσεις στην υδρομορφολογία των ποταμών και υγροτόπων και της λεκάνης απορροή ποταμού κυρίως των αργακίων, οι εγκαταστάσεις ρυπογόνων δραστηριοτήτων εντός ΠΔΣΚΠ και να διασφαλίζεται ότι δεν θα μεταβληθούν οι υποστρωματικοί παράγοντες που επηρεάζουν την διατήρηση των ποτάμιων οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας.
7. Να αξιοποιηθούν, όπου είναι δυνατόν, τα υφιστάμενα έργα ταμίευσης για ανάσχεση πλημμυρικών παροχών. Επιπλέον, να γίνει ενσωμάτωση κατάλληλων διασφαλίσεων στον προϋπολογισμό των νέων έργων για μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας, όπως υλοποίηση έργων εμπλουτισμού και ανάσχεσης πιθανής πλημμυρικής ροής στις κοίτες των ποταμών ανάντη των ΠΔΣΚΠ, εφαρμογή αειφόρων πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των επιφανειακών απορροών, προστασία υδατορευμάτων από ανεξέλεγκτες απορρίψεις, επεμβάσεις και μπάζωμα, προώθηση πράσινης υποδομής εποπτεία/συντονισμός εκτέλεσης και συντήρησης αντιπλημμυρικών έργων, αποκατάσταση συνέχειας σημαντικών υδατορευμάτων και βελτίωση υδραυλικών χαρακτηριστικών υδατορευμάτων.
8. Να ενισχυθεί ο μηχανισμός προειδοποίησης για έκτακτα καιρικά και πλημμυρικά φαινόμενα, καθώς και για τα σχέδια Αντιμετώπισης Ακραίων Καιρικών Φαινομένων βάση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων των Χαρτών Επικινδυνότητας και του Κινδύνου Πλημμύρας. Επιπλέον, προτείνεται η κατάρτιση σχεδίου ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων, έναντι πλημμυρικού κινδύνου.
9. Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, να προτείνει στις αρμόδιες αρχές να καταγράψουν τα αποτυπώματα πλημμύρας για την καλύτερη γνώση του φαινομένου με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου πρόληψης και της απόδοσης των μηχανισμών αντιμετώπισης/αποκατάστασης, καθώς και η προώθηση της ιδιωτικής ασφάλισης έναντι πλημμύρας.
10. Να γίνεται παρακολούθηση σε όλα τα υδάτινα σώματα για την κατάσταση διατήρησης τους και κυρίως των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών τους.
11. Να γίνεται παρακολούθηση των στοιχείων του τοπίου, όπως της κατάσταση των αργακίων και άλλων στοιχείων του τοπίου τα οποία συμβάλλουν στον μετριασμό του κινδύνου πλημμύρας.
12. Να γίνει προσδιορισμός των ανθρωπογενών πιέσεων και αξιολόγηση των επιπτώσεων στα υδάτινα σώματα κυρίως ως προς τις σημαντικές υδρομορφολογικές αλλοιώσεις, τις επεμβάσεις στα ποτάμια οικοσυστήματα και αργάκια καθώς και στα κανάλια που διαπερνούν τις πόλεις.
13. Οι πρακτικές/έργα που θα χρησιμοποιηθούν να εφαρμόζουν τα κριτήρια του Σχεδίου Δράσεως για τις Πράσινες Συμβάσεις 2012-2014, με στόχο τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τη διατήρηση της οικονομικής βιωσιμότητας.

14. Να αποφεύγονται οι επεμβάσεις και υδρολογικές αλλοιώσεις (εκχερσώσεις με μπουλντόζα, επιστρώσεις με μπετόν, κτλ.), σε κοίτες και πρηνή ποταμών και ρεμάτων και η αποψίλωση της βλάστησης.
15. Να αποφεύγεται, ως θέμα προτεραιότητας το σφράγισμα εδάφους (τσιμέντωση) με μπετόν των ρεμάτων και ποταμών καθώς και το μπάζωμά τους και η υδρολογική αλλοίωση (εκτροπή κτλ).
16. Να αποφεύγεται η υπογειοποίηση των ποταμών και η απρόσκοπτη ροή των υδάτινων σωμάτων.
17. Να απαγορεύεται η φύτευση χωροκατακτητικών ξένων ειδών, ενώ τυχόν αποκατάσταση οικοτόπων με φυτεύσεις (ιθαγενή/αυτοφυή είδη) σε υδάτινα σώματα να γίνεται κατόπιν συνεννόησης με τα αρμόδια Τμήματα (Τμήμα Περιβάλλοντος και Τμήμα Δασών) και να γίνει προσπάθεια διαφύλαξης της βιοποικιλότητας των οικοσυστημάτων (οικότοποι και είδη).
18. Να απαγορευθούν όλες οι επεμβάσεις που γίνονται σε υδατορέματα, τόσο σε αστικό όσο και υπαίθριο τοπίο (στοιχεία τοπίου) και να προταθούν μέτρα αποκατάστασης σε περιοχές στις οποίες υπάρχουν επεμβάσεις.
19. Να εφαρμοστούν οι αρχές του Πρωτοκόλλου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών, όπως παρακολούθηση των παράκτιων υδροφόρων στρωμάτων και των δυναμικών περιοχών επαφής ή διεπαφής μεταξύ γλυκού και αλμυρού ύδατος, που ενδέχεται να επηρεαστεί αρνητικά από την εξαγωγή υπόγειου ύδατος ή από απορρίψεις στο φυσικό περιβάλλον.
20. Να γίνει προσπάθεια για απομάκρυνση των οριζόντιων εμποδίων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων υδάτινων σωμάτων που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία (κυρίως μπετόν).
21. Να διατηρηθούν το ποτάμιο οικοσύστημα, οι υγρότοποι, τα αργάκια και οι εκβολές ποταμών, και τα υδρομορφολογικά χαρακτηριστικά των υδάτινων σωμάτων.
22. Να αποφευχθεί η υποβάθμιση/απώλεια/κατακερματισμός των ποτάμιων οικοσυστημάτων, των οικοτόπων των ειδών που εξαρτώνται από το υδάτινο στοιχείο και κυρίως των απειλούμενων και ενδημικών ειδών (συμπεριλαμβανομένων των βιοτόπων που διαβιούν) και διατήρηση και η δυνατόν αύξηση του συνολικού αριθμού των σπονδυλωτών ειδών.
23. Το πρόγραμμα παρακολούθησης των επιπτώσεων από το 1^ο ΣΔΚΠ να εφαρμοστεί παράλληλα με το πρόγραμμα παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
01.11.2016

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

A. Η παρακολούθηση του Σχεδίου απαιτείται μέσω δράσεων τριών επιπέδων:

1. Σε πρώτο στάδιο, απαιτείται η καταγραφή των παρακάτω δεικτών για την υφιστάμενη κατάσταση, την ενδιάμεση και μια τελική φάση, δηλαδή το 2019 και το 2021. Τα αποτελέσματα από τις τρεις φάσεις να αξιολογηθούν και να ληφθούν σε περίπτωση που απαιτείται μέτρα, στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος.
2. Στο δεύτερο στάδιο απαιτείται η ευρύτερη παρακολούθηση των περιβαλλοντικών μεταβολών στην Κύπρο, μέσω μιας διετούς έκθεσης που θα καταγράφει και θα αναλύει τις μεταβολές σε ένα ευρύτερο σύνολο περιβαλλοντικών μεταβλητών.
3. Στο τρίτο στάδιο, απαιτείται μια λεπτομερής αποτίμηση των περιβαλλοντικών μεταβολών που έχουν επέλθει και η διάγνωση της αναγκαιότητας ή μη για ανάληψη διορθωτικών δράσεων. Το χρονικό σημείο επιλέγεται ώστε αφενός να έχει ολοκληρωθεί η υλοποίηση του Σχεδίου και αφετέρου να υπάρχουν περιθώρια για ανάληψη επανορθωτικών μέτρων.

B. Δείκτες που πρέπει να περιλαμβάνονται κατά την υλοποίηση του σχεδίου παρακολούθησης

- Αριθμός και έκταση φυσικών περιοχών που καταλαμβάνονται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Αριθμός και έκταση φυσικών περιοχών που προστατεύονται από πλημμυρικά φαινόμενα.
- Κατάληψη γης από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Συνολική έκταση καλλιεργούμενων εκτάσεων και βοσκοτόπων που καταλαμβάνονται από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Ποσοστό πληθυσμού που απολαμβάνει αυξημένη αντιπλημμυρική προστασία.
- Ποσοστό πληθυσμού που καλύπτεται από Σχέδια Αντιμετώπισης Ακραίων Πλημμυρικών Φαινομένων.
- Ποσοστό πληθυσμού που καλύπτεται από τον αναβαθμισμένο μηχανισμό προειδοποίησης έκτακτων καιρικών φαινομένων.
- Ποσοστό πληθυσμού που ωφελήθηκε από τις δράσεις αποκατάστασης.
- Πλήθος χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς και μνημείων που επηρεάστηκαν από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Πλήθος χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς και μνημείων που ωφελούνται από το καθεστώς αυξημένης αντιπλημμυρικής προστασίας.
- Πλήθος περιβαλλοντικών υποδομών που ωφελούνται από το καθεστώς αυξημένης περιβαλλοντικής προστασίας.
- Μήκος αποχετευτικού δικτύου που προστατεύεται έναντι πλημμυρικών φαινομένων.
- Καταγραφή αριθμού έργων που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια του σχεδίου και έκταση φυσικών περιοχών που θα καταλαμβάνουν.
- Καταγραφή αριθμού έργων στα πλαίσια του σχεδίου εντός προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 και έκταση που καταλαμβάνουν τα νέα έργα εντός των περιοχών Natura 2000.
- Αξιολόγηση της κατάστασης των σωμάτων (βλάστηση, εμπόδια, μπάζωμα, εκτροπή κτλ), η οποία θα συμβάλει στην εκτίμηση του κινδύνου πλημμύρας.
- Αξιολόγηση της απρόσκοπτης ροής και συνοχής των αργακιών, τα οποία είναι στα όρια παλαιών αναβαθμίδων, υγροτόπων, όχθων αγροτεμαχίων και ξερολοθιών που διατηρούνται και γειτνιάζουν με τις περιοχές κινδύνου πλημμύρας.

- Ποσότητα της βλάστησης και της βιομάζας στα ποτάμια σώματα και της μορφολογικής αλλοίωση (ποσοστό αλλοίωσης του υδάτινου συστήματος και επιστρώσεις).

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

01.11.2016